Ч. 123. Чернівцї, четвер дня 6. (18.) червня 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Ще раз!

Ще раз о тім самім! а то о славній інтелїґенциї рускій, котра доводить до того, що провідники єї приходять з роспуки на десператску думку нарушувати н. пр. фонди наукового товариства, щоби видавати полїтичну часопись. Ще раз о тім самім, тілько з иньшого боку!

Яке вражінє робить на нас та наша інтелїґенция?

Нераз здає ся нам, що то якийсь загадочний єгипетский сфінкс, котрий страшенно мудро мовчить, або як промовить, то все поставить загадку таку, що відразу кидай ся в пропасть, бо не відгадаєш! Але далеко частїйше здає ся нам, що наша інтелїґенция — з дуже малими виїмками — то громада сотворінь без серця і без духа, котрі вміють лише їсти і спати і журити ся лише собою, а більше нїким і нїчим. А коли так оно є — а та друга думка мабуть не дуже пересадна — то говорити на адресу нашої інтелїґенциї що тижня і найострійші проповіди, нїколи не буде за мало. Ще раз і ще раз треба єї накликувато, аби опамятала ся!

Про тих, що жиють собі окремими родинами, але так, що нїхто їх звязи з громадою не бачить, годї, звістно, що й говорити. Але витворила ся у нас верства інтелїґенциї, котра на око виглядає так, як би справдї заслугувала собі на сю почесну назву інтелїґенциї, як би належала сьвідомо до рускої громади, а проте єсть лише купою безсовістних людий. О них ми нинї хочемо сказати кілька слів.

Головною прикметою їх: старанє стати дешевим коштом патріотом і за дармо мати те саме, за що другі платять. Звичайно завдають ті „інтелїґенти“ клопоту лише адмінїстрациям ріжних руских видавництв. В тих адмінїстрациях за довгі лїта призбирало ся вже богато сумного досьвіду, але его держать там в тайнї і не виявляють, мабуть, аби сорому не робити собі і другим. Однак вже крайна пора настала, аби витягнути досьвіди з тих адмінїстраций на сьвіт божий і уняти їх в якесь спостереженє, в якесь правило, що дасть ся приложити — сьміло кажемо — до двох-трех або й більше тисячів інтелїґентних Русинів, котрі всї разом заслугують на назву легкодухів, коли не на иньшу „кріпшу“ назву, з котрими суди — як би того адмінїстрациї руских видавництв лише хотїли — мали би що року богато-богато роботи, а котрі суть колодою у ніг в поступі нашім. Чому раз не назвати тих панків по імени? Чому про того боляка суспільности не заговорити прилюдно і ясно, коли від него так богато терпимо? Що за хосен із затаюваня довголїтного досьвіду на тім поли? Коли не соромлять ся ті люди — скажім просто — обманювати, нехай же мають відвагу і послухати слів правди!

Так ото, сказано, великий і сумний досьвід мають адмінїстратори руских видавництв, такий досьвід, про який звичайний читатель не має і найменьшого понятя. І так в адмінїстрациях всїх руских часописий має ся дїло з тисячами письменних, більше або меньше осьвічених людий. Не згадуємо тут про членів „Просьвіти“, бо селяни то ще найсолїднїйші передплатники, лише маємо на думцї тих, що читають: Дѣло, Зорю, Правду, Учителя, Дзвінок, Буковину, москвофільскі ґазети і т. п., значить тих, що платять або повиннї платити за ті ґазети. Кожда з тих ґазет має своїх поганих, безсовістних паразітів, котрі спокійно забирають або кажуть собі приносити ґазету з почти, а потім в найбезличнїйший спосіб викручують ся, що не замавляли ґазети, отже нїчо не виннї, забуваючи о тім, що хто з почти забирає ґазету і сам єї не відсилає адмінїстрациї і почтї не віддає, той перед правом уважає ся передплатником ґазети і мусить заплатити. І все лихо в тім, що таких паразітів, котрі на сором і ганьбу називають ся нераз сьвящениками, професорами, урядниками і т. п., єсть у нас така маса, що они деморалїзують нам і ту честну решту руского загалу інтелїґентного. З листів

НІЧ.

Оповіданє.

— —

(Дальше).

„Десь так по сьв. Петрі в суботу перед вечером зайшла наша коровина у паньске жито, чи мабуть самі двораки вігнали єї в царину, бо й таке буває, — вони запродали свою душу... І сю одну нашу надїю, цїле-цїлїсїньке наше майно забрали у двір. Ми лишили ся як голий на ледї! Плати двайцять срібних — шкоди не було й на сніп! Опісля зійшло на пятнайцять. Та звідки їх взяти! Пропадай! Земле, розступи ся! Пішла я, молила, по ногах цїлувала, щоби випустили. Нїчо не помагає. Вкінци дійшло до того, що я з чоловіком сї гроші мусїла відробити. От-де наше лихолїтє. Роби панови, тай роби, а своя працейка стоїть. Хоча в нас поля не богато — всього на всього чотири морґи — та все годило-б ся було дещо коло него поробити. Посадила трохи бульби, впали слоти, погубили, що зросло, а що лишило ся, те дики, котрих наш дїдич, милосерний для звірів, а хижний для людий, мясом годує. Прийшли жнива, своє з колоса летить, а ти йди на роботу. В хатї нужда, голод, дїти пухнуть, а і чоловік з роботи -- як нічні мари. Га! що буде, те буде... Думаю собі: треба чим себе і дїтий ратувати. Гріх душу губити. Піду я де на заробок. Най пан, що хоче, дїє. Не йду я день, не йду другий, а на третий йно почало зоріти: йдуть двораки. Вхопили мене за волося тай під ноги. Бють, катують та кричать: „А знай, як до пана на роботу ходити.“ Тільки сї слова памятаю. Що опісля зі мною заподїяло ся, се вже оповідав менї чоловік, та добрі сусїди. Я зомлїла... дїти в плач..“

„А де-ж ваш чоловік під той час був?“ питає молодиця.

„Та він в огородї спав. Прибігає: я вже майже не жива... доходжу... Дїстало ся й єму сього доброго. Не вставав цїлий тиждень, а я від сьої хвилї конаю, тай конаю. Ах, щоб вже раз покінчити те бідолашне житє!... Мабуть в менї щось відбили. Навіть сидїти без підмоги чужої не можу. Перед часом сходжу із сьвіта. Ой, наввірить ся менї спати під високою могилою, наввірить! Я так бажала жити, та підгодувати дрібні мої дїти. Що з ними буде?!“

„І нїхто за вами не вставив ся?“ говорить молодиця, котрій оповіданє хорої витиснуло гіркі сльози.

„Не плачте, кумо, не плачте. Дарма! Таке воно вже на сьвітї. Нинї один другого в лижцї води втопив би, а по-найбільше отсї пани. Та щоб була хоча корова лишила ся! Відобрала я з двора, а ту знов иньша біда. Не платили ми різних дачок і податку через два роки. Аж от сьої осени з'їхала сехвистрация. Щось описали, а опісля говорять: не заплатите до чотирьох недїль, то кидайте хату і йдїть в сьвіт за очи. Чоловік мій рад, не рад, випровадив корову із стайнї, продав, поплатив різні дачки. Лишила ся ще якась там пятка, купив чоботи для себе й для мене, соли, миску і так розлїзли ся гроші. Сам вернув заплаканий домів. А дїти, а я...“ і не договорила послїдних слів. Роспука сповила єї серце, котять ся дрібні сльози долї зболїлим лицем. Дїти, чи розуміли, чи не розуміли, але бачучи сльози у матери, розплакали ся й собі. Молодиця вложила найменьшу дитину в колиску, хору повкривала і прочі дїти повкладала до сну. Попращала ся й вийшла, позаяк сумрак вечірний починав налягати землю, вквітчану білими, срібними шатами, що їх зима гарненько повишивала.

II.

Вечеріє. Люди виганяють до води товарину. Ладять дрова, щоб у вечір було чим затопити, бо настають вихри, буде курявиця. І в дворі чимала метушня. Недавно що йно вернув пан ґраф Цукровський зза границї. Нинї мають прибути до него ґрафи, богато дїдичів, пан староста і пан комісар. Вони будуть его витати, випитувати про все, що чув, бачив та як провів днї своєї подорожі. Вже давно відбули спільну нараду що-до повитаня свого товарища. Про се довідав ся ґраф і очікував, коли сподївана хвиля наспіє.

От чути теленькане дзвінків. Льокаї то сюди то туди вганяють, всї прибрані сьвяточно. Пани заїзджають, входять коридором, покритим грубим і пухким ковром. В передних покоях служба знимає з ніжних плечий дорогі футра.

тих „неплатників“, зібраних по адміністраціях всїх руских часописий, дали би ся зложити грубі томи сьвідоцтв несолїдности великої частини руської інтелїґенциї, її крайної легкодушности у справах грошевих. Хоч як немило виглядає такий закид, однак признаємо ся, що ми мали охоту виповісти его ще меньше парляментарно, але за те „по імени“, бо се не спорадичні випадки несолїдности, се правдива епідемія безхарактерности, обнимаюча широкі круги.

Перші бацилї тої епідемії кинули москвофіли, так що й доси можна дуже часто почути такі слова: „Коли адміністрация „Дѣла“ не хоче менї посилати своєї ґазети, то я „Галичанина“ буду дїставати за дармо, як тілько схочу“. Москвофіли здеморалїзовали нам читателя, призвичаївши его до ґазет і книжок за дармо. Того поганого способу они ще й доси держуть ся. Відтак ґрунт для тої епідемії згноювали наші безрадні адміністрациї, котрі вічно вагали ся поміж фальшиво понятим патріотизмом а купецким інтересом. А наслїдки того ми тепер збираємо: жадне видавництво народне не стоїть твердо на ногах, жадне не може похвалити ся хоч одною тисячкою передплатників таких, що на час платять всю передплату; за те кожда руска ґазета має трохи не половину читателїв таких, що про заплату не думають, а упімнені гнїваютъ ся або й відсилають ґазету з безличними замітками. Нїхто доси тих панків не вчив розуму; їм прощало ся їх безхарактерність і записувало ся єї в формі грошевого дефіциту в адміністрацийних книжках. З довгої лїтанії довжників ледви один на сто здогадує ся відтак, що годить ся звернути адміністрациї гроші, а прочі собі спокійненько люльку курять та в кулак сьміють ся з „дурних патріотів“.

А часописи тимчасом з довгів не вилазять, маленький гурток людий, що занимає ся ревно видавництвом, жертвує здоровля, гроші, кривдить себе і родину і вкінци — безнадійно заломивши руки — кличе в роспуцї: „Боже мій, чи буде що коли з тих Русинів?!“...

І ми вже з такою препоганою прикметою Русинів так зжили ся, що нас она вже й не болить; ми супротив неї стали безрадні. Ми в своїй простотї находимо ще й оправданє єї, а заразом не бачимо, як деморалїзуємо через те людий.

Так дальше не може бути! Як би то, кажемо, були поодинокі випадки, то що иньше, але на таку епідемію несолїдности потрібна спільна акция всїх руских народних часописий. Нехай і як будуть заострені наші відносини партийні, але в тім чейже часописи партийні повинні у власнім інтересї погодити ся, щоби раз згаданих паразітів позбути ся спільними силами.

Коли у нас сто рази більше, як деинде, часописи убивають всякі книжкові видавництва і самі заступають для Русинів всяку „лїтературу“, — коли у нас на часописях нїхто не робить інтересу, тілько тратить, — коли через те наші денникарі і лїтерати то або дїлетанти або люди з иньшого фаху, припадкові, — а коли ми противно хочемо здорового розвою нашої праси і витвореня рутинованого штабу руских денникарів і лїтератів, — то ми доконче мусимо обдумати якийсь спосіб, як забезпечити розвій праси, а через те й розвій наших письменників.

Спосіб той мусить мати передовсїм на цїли руского передплатника, щоби витворити з него тип солїдного під кождим взглядом читателя, а теперішну породу безхарактерників розбити в пух і прах. Коли би з тої причини за спільною щирою порадою рішили видавцї і редактори декотрі часописи видавати рідше, а декотрі зовсїм скасувати, притім же посилати часопись лише тим, що вже заплатили за ґазету, собі-ж взаїмно подавали спис тих Industrie-Ritter-ів руских, ласих на даремщину, — то ще така реорганїзация in minus була би десять разів лїпша, нїж оттакий штучний розвій зі всїми своїми лихими прикметами. Для читаня щоденних ґазет ми і в Галичинї і в Буковинї не маємо більше як 1000 осіб; всї прочі до того не доросли, а проте ми для них силуємо ся видавати доконче кілька щоденних ґазет! З того ріжні дефіцити, претенсиї до наукових товариств, кваси, балаканя о независимости і зависимости і т. п.

До наради над такими справами, але наради обєктивної, незлобної, без полїтичних примішок, лише опертої просто на купецкім інтересї, ми перші подали би руку і всїм рішеням піддались би. Був би се свого рода бойкот.

Але що у нас скорше Чорногору перекинув би над Полтву, нїж стягнув людий до такої наради, то ми що-до своєї ґазети заявляємо, що нїкому, хто не заплатив гроший, не вишлемо ґазети вже від числа 126. Спробуємо перше на собі! Не хочемо прикладати руки до дальшої деморалїзациї в тім взглядї а маємо надію, що другі наші часописи так само зроблять!

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 17-го червня 1896.

Цїсарску санкцию одержав закон о будові льокальної зелїзницї з Ходорова до Підвисокого.

Іменованє. Приватний доцент др. Войтїх ґр. Дїдушицкий іменований надзвичайним професором естетики при львівскім унїверситетї.

Галицкий намістник Є. Е. кн. Евстахий Санґушко виїхав тепер на візитацию староств до вехідної Галичини. Приняте, яке єму устроюють по дорозї не лише місточка, але й села, доказує улюбленість намістника. Князь був передовсїм у Бродах, де відвідав ґімназию, народну школу мужеску і виділову женьску і оглядав публичні будинки та заведеня. В недїлю поїхав князь-намістник до Підкаменя, де був в рільничій школї, відтак відїхав до Залозець, де має заснувати ся небавом осібне староство. Відтам поїхав намістник в тернопільский повіт. По дорозї витали его руські села Мшанець, Ігначів Горішний, Плотичі і Біла в триюмфальних брамах хлїбом-солею. Вечером прибув намістник до Тернополя, а на другий день візитував уряди і школи.

Йдуть до дальших сальонів. Там всюди кидаєть ся прихожому на зустріч блеск богатства. Ароматні нахощі чарують, наповняють серце й душу. Нема ту нїчого стисненого, мрачного, придушеного — свобідного місця богато. Воздух рівний, ніжний: йно жити та раювати!

Входять до найгарнїйшого і найпишнїйшого сальону, де сам ґраф зі своїми двома синами правниками витав гостий. (Жінка его померла перед двома роками). Сальон сей був значної величини. Вистелювали его перські дивани. На вікнах звисали шовкові, голубі занавіси. У всїх сальонах, а по-найбільше в сїм, де ґраф витав прихожих, було богато ріжнородних цьвітів, що нагадували далеку чужину. Прегарні образи славетних малярів прикрашували стїни. Чималі, майже до стелї сягаючі зеркала не тілько манили ід собі розкішним, пишним видом, але й здавало ся, побільшали просторонь сальону.

Товариство складало ся з самих мужчин. Було там і молодше поколїнє. Гостї подїлили ся на дві части. Старші слухали оповідань ґрафа, а молодцї зібрались в иньший салї, де начали гру в карти. Час минав приємно, розмова про балї, танцї, військове жите плила і нагадувала їм гарні танечницї з балету та иньші дівчата. Розбурхана кров стала відзивати ся в молодих товаришах...

Не лучший розговір вів ся і між їх батьками. Ґраф Цукровський оповідав, де був, що видав, що робив. Нарікав, що богато тисячів програв у карти, якийсь там і заклад не пощастив ся єму. Одна красавиця, з котрою прожив півтора місяця, коштувала его більше, чим пять тисяч. Розказував, що бував в гостях у панів аристократів: нарікав, що домінуюче становище славетних, паньских родів в чужих країнах хитаєть ся, бо там радикали, социялїсти, нїгілїсти Бог-зна що дїють. „Сї крикуни, демаґоґи довели до того, казав він, що там хлопи та робітники ставляють себе рівно з нами, та чинять всякого рода ворохобні і кличуть: „Правительство не доладне, пани кров з нас пють, ми мусимо неревернути всї закони і собі рай створити.“ Як бачите, мої товариші, там нашим родам лихо!“

Видячи, що слова его надали невеселий настрій зібраним, звернув ґраф бесїду на що иньше:

„За сих девять місяцїв, говорив він, звидїв я богато музеїв, театрів, цирків, балїв, налюбив ся прімадоннів по саму шию. Але-ж бо то й дївчата: гарні, кругленькі, румяні! У мене старого ще серце відзиває ся... Знаєте, мої достойні гостї, що за думка прийшла менї до голови, коли я вертав домів? Чи не добре було би вибрати ся на другий рік на польованє до Африки? Там чудово можна би забавити ся... Я нинї піддаю вам, мої товариші, отсю думку під розвагу. Годило-б ся розповсюднити мою постанову, приладнати все і гайда в дорогу! Що-ж, добре?“

„Гарно, славно!“ кликнули всї однодушно.

Проводили вони час на деяких розговорах, докіль не наспіла година вечері.

Їдальня гарно була пристроєна. На столї, накритому мережаною золотом і ріжними барвами цьвітів скатертю, пишали ся дорогі сьвічники. Канделябри розсипували рясні проміня сьвітла всюди і розїляли сьвяточний настрій. Золото і срібло ясніло чудовим сяєвом. Збаночки о ріжних старинних формах, де кипіли дорогі вина, хороші чари, начинє, фаянси і порцеляни з пишною орнаментикою, визначний, вишуканий добір страв, се все очікувало своїх славетних мужів.

Довго царював паньский пир. Обговорювано деякі подробиці що-до польованя в Африцї, обговорювано способи, якими можна повздержати хуртовину, що грозить паньским родам в чужих країнах, а котра надилиає й до галицкої землї.

Пили богато, филї вин шуміли, тоасти дзвенїли, думки начали плутати ся, язик став їм деревіти і виповідати службу. Сон вколисує, вкриває їх серця своїм могучим омофором. Замовкають розкішні хвилї... Тихо, сон, дрімота всюди. Тілько у молодїжи ще кров розбурхана грає; они користають з утоми батьків...

Все те ніч покрила таємним серпанком.

(Конець буде.)

Річний іспит відбув ся сими днями в дівочім інститутї СС. Василіянок у Львові. Іспит випав дуже добре, а Є. Е. кардинал Сембратович заявив, що дуже тїшить ся розвоєм того інститута та зазначив, що лише постійною і невсипущою працею та наукою зможе собі руске жіноцтво виробити правдиве поважане і причинитись до добра народу. Клясифікация представляє ся так добре, як ще в жаднім році. Всїх інституток було в тім роцї 39, з котрих 15 дістали дуже похвальний, 14 похвальний, 2 добрий, а три достаточний поступ, 1 виїхала по причинї слабости, а 4 були на доповняючім курсї. Сего року можуть бути приняті 40—45 учениць. Услівя до принятя дуже легкі, а виховане і наука, яку одержують в інститутї, заслугує на похвалу. Тож повинні рускі родичі без виїмки посилати до того інституту своїх доньок і перестати вже раз на все піддержувати польскі інститути. Коли є свій власний, дуже добрий і хосенний інститут, то чого пхати ся в польский?! Провини против сего обовязку ми будемо все пятнувати!

Руско-народний театр, що тепер перебуває в Теребовлї, має вже свого управителя і режісера в особі п. Касиненка. Єго анґажовано за порадою М. Вороного (Українця) і він згодив ся на предложені услівя та вже перебрав свій уряд. Юрій Касиненко походить з рускої родини з над Днїпра і по окінченю середних шкіл став офіцером в російскім війску. Однак єго тягнуло до театру, тож він покинув військову службу і вступив до трупи Кропивницкого. Коли она розбила ся, вступив до трупи Старицкого, а коли й та розпала ся, заложив власну трупу, але опісля виступав на ріжних сценах. Касиненко вийшов з доброї школи Кропивницкого, має артистичний талант і яко справдїшний комік грає найріжнороднїйші ролї. В нїм здобула львівска „Руска Бесїда" визначну силу для нашого одинокого руского театру. Бажаємо новому управителеви як найкрасшого поводженя, щоби своєю енерґією, режісерским досьвідом і артистичним талантом підніс нашу рідну сцену.

Клопоти з мундурами! Ми вже раз писали о тім, які клопоти вийдуть з заведеня мундурів для учеників середних шкіл галицких: що іменно біднїйші ученики через те мусять покидати школу. О сім не міг пос. Заячківский переконати галицкий сойм, але переконали директори середних шкіл галицку кр. раду шкільну. Они обчислили, що в наслїдок примусового умундурованя треба буде розігнати не тілько цїлі кляси, але і цїлі ґімназиї, бо більшість учеників не може купити дорогих мундурів. З тої причини галицка кр. рада шкільна вислала до дирекций середних шкіл обіжник, в котрім постановляє, що ученики двох висших кляс ґімназий і реальних шкіл, а також ученики першої кляси увільняють ся від обовязкового ношеня мундурів. В найнизшій клясї се звільнене зависить від здібностий і бідности ученика, і директор рішає, хто має носити мундур. Ми гадаємо, що сим лише дуже мало помогло ся, бо коли пр. бідний ученик в першій клясї не має відки справити сего року собі мундуру, то відки-ж він на слїдуючий рік се зможе? Тут показують ся трудности непоборимі і мабуть треба буде таки послухати ради руского посла Заячківского!

Галицкий видїл краєвий іменував директором рільничої школи в Черниховї управителя низшої школи рільничої в Городенцї Ром. Бастґена, перенїс управителя школи рільничої в Коберницях на таку саму посаду до Городенки, іменував управителем рільничої школи, яка має отворити ся в Бережниці, стрийского повіта, Генр. Розвадовского, а управу школи в Коберницях поручено д-рови Павловскому.

Вступні іспити в рускій ґімназиї в Перемишли до кляси приготовляючої і до І-шої кляси на рік 1896/7 відбудуть ся дня 16-го і 15-го липня перед феріями, а 1, 2 і 3-го вересня по феріях. Родичі і опікуни, що приводять дїти до іспиту, мають зголосити ся лично завсїгди один день перед іспитом в дирекциї ґімназиальній та принести з собою доконче метрику ученика, евентуально сьвідоцтво шкільне і сьвідоцтво лїкарске щіпленя віспи.

При черновецкій висшій ґімназиї буде з новим шкільним роком заведена обовязкова наука ґімнастики. Ученики кождої кляси будуть дві години в тижни ґімнастикувати ся. Лише ті, котрі викажуть ся лїкарским сьвідоцтвом, можуть бути увільнені від тої науки.

Іспит зрілости здали в ІІ-ій (нїмецкій) ґімназиї у Львові між 20 абітурієнтами три Русини: Лев Балицкий, Евгеній Барановский і Максимілїян Великопольский.

Румунїзаторскі заходи в Горошівцях мають — як нам відти пишуть — в панотци Ілїї Кушнїрюка велику піднору. Доказ тому дала проповідь, котру мав згаданий панотець на 14-го с. м. в недїлю для чисто руских людий в церкві, де анї душі волоскої не було. Наш панотець заохочував людий, аби робили складку по пять, десять, двайцять крейцарів й кільки лиш хто може, на піддержане волоских дїтий, на котру цїль він сам 50 зр. дає. Далї остерігав о. Кушнїрюк, аби люди не слухали того, хто їх юдить против заведеня волоскої мови в школї, бо-ж в нашім селї є богато людий волоского походженя, а то: Влайко, Фрунза, Влад, Гаврилица і и., а сам о. Кушнїрюк забуває, що він, котрий походить з руского роду, з чисто руского села, старає ся о волоский розвій?!

Коли наш панотець побачив, що нїхто по гріш до мошенки не сягає, зробив людий уважними, що на ту цїль можна також з діскосу т. є. з церковної каси кільканайцять зр. дати, на котре внесене також нїхто не потакував, а о. Кушнїрюк сказав, що сею справою буде занимати ся також при иньших случаях.

Нам дуже жаль, що коли в радї громадскій говорило ся о тім, аби бідних школярів запомогти, о. Кушнїрюк против того повстав з заміткою, що наша громада за бідна, аби могла такі видатки поносити. Хто отже в нашім селї юдить? Для наших домашних бідних дїтий нема відки взяти гроший на запомоги, сказав о. Кушнїрюк, здає ся тому, аби они темними остались, бо то рускі дїти; але для волоских дїтий треба зібрати складкою або й з діскосу взяти! Се повинні собі нашї громадяни добре запамятати, як о. Кушнїрюк дбає про руских дїтий і до чого він заохочує в православній церкви руского села!

Український театр, під дирекциєю Степана Морозенка, приїде сими днями в Чернївцї і дасть перше представлене ві второк дня 23-го с. м. в міскім театрі. Трупа та складає ся з двайцять кількох осіб, що грали колись на сценї Кропивницкого, Старицкого, Садовского і Саксаганьского, а виставляє опери, оперетки і драми. Доси ще жадна українска трупа не заїздила на австрийску Русь, тому ми дуже цїкаві так на гру сего театру, як і на інтерес черновецкої та доохрестної публики до него. Представлень буде лише кілька. Певна річ, що для Русинів і черновецких мешканцїв такий театр буде цїкавою новиною.

Аґенциї „Днїстра". Ще не минуло 4 років, як руске товариство взаїмних обезпечень розпочало свої чинности, а вже оно приносить Русинам необчислимі користи. З ріжних тих користий укажемо тут на аґенциї, котрі в послїдних роках стали ся немаловажним побічним промислом для сотень Русинів, і підтримують у нас майже затрачений дух промисловости. Число аґенций „Днїстра" виносило вже при кінци 1893-го року 275. З того числа аґентів було господарів 63, сїльских панків 41, сьвященників 40, церковних півцїв 38, громадских писарів 26, гром. начальників 11, властителїв реальностий 10, вислужених учителїв, урядників та офіцирів 12, ріжних урядників 9, майстрів 7, купцїв 5, крамарів 4, почтмайстрів 4, нотариальних та адвокатских заступників 3, антикарів, лїкарів, міщан, властителїв дібр по 2. (Доси загальне число збільшило ся, між иньшим прибуло кілька аґентів на Буковинї). З сего спису видко, що кождий стан, який є на Руси, приклав руки до здвигненя сили „Днїстра". Правда, многі перебрали аґенциї з патріотизму, але для иньших приносять аґенциї дійсний хосен. А се є також одна з користий „Днїстра", що він став би місцем чесного зарібку для своїх людий. І се повинно також спонукувати кождого Русина обезпечувати своє майно лишень в „Днїстрі". Бо поминувши то, що се товариство заложене руским грошем, що в его дирекциї находить заняте кільканайцять молодих руских людий, що дїловодство провадить ся по руски, що товариство що року піднирає иньші рускі заклади грішми (по 1000 зр.), що нарештї услівя тут такі самі як де-инде: треба пригадати собі, що „Днїстер" для кождого письменного Русина може на случай потреби стати хлїбодавцем! Отже лишень брак зрозуміня річи є причиною того, що все таки ще тисячі будинків руских не обезпечені в своїм рускім „Днїстрі", що навіть галицкі церкви, помимо припорученя владик, не належуть до сего товариства. Підтримуємо самі ріжних аґентів всякого роду чужих інтересів, і жалуємо ся, що чужі люди взяли верх над нами! — Надходить суха пора, котру супроводжають страшні пожари, що нищать рускі родини: в таку пору пригадуємо Русинам, най завчасу гасять огнї в рускім „Днїстрі". — *Приятель.*

Грім в костелї. В недїлю, дня 14-го с. м., ударив в Калуши в костел грім о 5-тій годині по полудни підчас вечірнї. Грім влетїв вікном над головним престолом. Кс. Лозиньского, катехита, що відправляв вечірню, не минув, бо роздер єму чоботи і поразив в ногу, потім перелїтаючи по костелї убив на смерть молодого муляря з Банї, передмістя калуского, приголомшив кілька женщин — і вилетїв з костела вежою. Шкоди не наробив, бо тілько цьвіти на престолах пообсмалював. Дїтям костельного, що стояли близько престола, знищив черевики, але на щастє на тім скінчило ся.

Померли: о. Николай Гуркевич, гр. кат. парох Вацкович, самбірского деканату, в 50-ім роцї житя, а 26-ім сьвященьства; — о. Іван Ісаєчко, гр. кат. парох в Вербові, нараївского деканату, в 64-ім роцї житя, а 36-ім сьвященьства.

Телеґрами „Буковини".

З дня 17-го червня 1896 року.

Будапешт. Австрийска делеґация вела наради над буджетом мінїстерства заграничних справ. Референт Думба поручив его приняти. Дел. Крамарж замітив, що Австро-Угорщина на правдиву радість всїх не бере активного удїлу в сьвітовій полїтицї, котра тепер крутить ся коло Хіни і Япану, і длятого може більше зробити для скріпленя мира в самій державі; а позаяк в Чехах того не роблять, то він буде голосувати против буджету. Ґр. Вурмбранд піднїс значїнє тридержавного союза для удержаня европейского мира. Дел. Ґесман жалував ся на шовінїзм Мадярів супроти балканьских держав. Дел. Барайтер бажав, щоби союз з Нїмеччиною остав на всї часи тривким, а спротивляє ся москвофільству. Іменем Поляків заявив дел. Залеский їх цїлковиту згоду на полїтику ґр. Голуховского. Дел. Барвіньский обговорив гнетене Русинів в Росиї і стараня обєдиненія супротив славяньских, нїмецких, румуньских і иньших народностий. Бесїдник заявив, що австрийским Русинам не може бути байдужним, коли між них заводить ся всеросийску пропаґанду; обовязком пра-

вительства є, противдїйствувати тій підпольній роботї і старати ся о національне задоволенє всїх народностий в Австриї. По короткій промові референта рїшено перейти до специяльної дебати.

Віндіш-Фрайштіц (в Стириї). Вчера вечером спіткнув ся особовий поїзд з двома порожними ваґонами. Ранені штири вояки, з котрих два вже умерли. Рух не перерваний.

Повідомленє. Маю честь повідомити, що дирекция товариства *Днїстер* у Львові іменовала мене своїм аґентом на Чернівцї (повіт судовий) і окрестність. В справах обезпечень від огню будинків мешкальних і господарских, церков з урядженем, знарядів домашних і господарских (возів, плугів і т. п.). худоби, збіжа в соломі і в зернї — подаю кождому потрібні поясненя. — *Корнило Салабан*, аґент „Днїстра“ в Чернівцях, улиця Пумнула ч. 25.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїслава, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{30}	$5^{\underline{10}}$		$6^{\underline{55}}$	$9^{\underline{30}}$	9^{55}		
З Букарешту, Сучави, Чернівців, Станїслава .	$9^{\underline{55}}$	.	.	$6^{\underline{13}}$	7^{28}	$2^{\underline{01}}$		
З Підволочиск	2^{30}	$10^{\underline{05}}$	.	8^{05}	5^{10}	.		
З „ на Підзамче	2^{18}	$9^{\underline{50}}$	.	7^{42}	4^{45}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{10}}$	8	1^{50}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	5^{45}	.		
Зі Скольового і Стрия . .	.	.	.	$10^{\underline{10}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	$8^{\underline{45}}$	.	.	.		

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїслава, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .		2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{40}}$	9^{55}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	2^{11}	6^{00}	.	9^{30}	$10^{\underline{45}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{25}	6^{14}	.	9^{48}	$11^{\underline{12}}$		
„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	6^{10}	.	.	10^{25}	2^{45}	$10^{\underline{15}}$		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{22}}$	9^{35}	$7^{\underline{22}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{05}}$			
„ Скольового і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{05}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях.

За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.